

Adviesraad **Wet** maatschappelijke ondersteuning

Ambtelijk secretariaat
Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn

Aan: College van B&W en de gemeenteraad
van de gemeente Apeldoorn

T: 055 580 22 41
E: clienraden@apeldoorn.nl
www.wmoraadapeldoorn.nl

CC: Adviesraad VWI

Datum: 15-06-2011
Uw brief d.d.: 2011-030647
Ons kenmerk: WMO 1106-01

Betreft: Advies op de voorjaarsnota 2011

Geacht college,

Het college heeft de adviesraad Wmo verzocht voor 20 juni a.s. advies uit te brengen over de Voorjaarsnota 2011. Om een inhoudelijk steekhoudend advies te kunnen schrijven, heeft de adviesraad Wmo, verder te noemen de adviesraad, gemeend naast het bestuderen van de nota, alle hoorzittingen met betrekking tot de voor de adviesraad actuele onderwerpen uit de voorjaarsnota bij te moeten wonen. Daarnaast heeft zij een aantal organisaties bezocht om zich nader te informeren. Desondanks is het voor de adviesraad onmogelijk gebleken binnen de beschikbare tijd op detailniveau alle voorstellen voor bezuiniging te adresseren, laat staan eventuele alternatieven voor bezuinigingen aan te dragen. Reden waarom wij ons in dit advies beperken tot het maken van opmerkingen op hoofdlijnen.

Algemeen

De adviesraad beperkt zich tot het maken van opmerkingen over Programma 7: "Onderwijs, opvoeden en opgroeien" en Programma 9: "Volksgezondheid en zorg". Algemeen zijn ten aanzien van deze programma's drie zorgpunten door de adviesraad geïdentificeerd:

1. Vooral mensen met een minimum inkomen en mensen die aangewezen zijn op een bijstandsuitkering zullen getroffen worden door bezuinigingen en het heffen van een eigen bijdrage. Weliswaar kan een deel daarvan wellicht een beroep doen op de Bijzondere Bijstand; het beroep daarop is echter gelimiteerd en geconditioneerd. De eerder genoemde maatregelen zullen er vrijwel zeker voor zorgen dat financieel kwetsbare groepen in een isolement geraken en daardoor niet in de maatschappij zullen participeren. (In de sociaal strategische visie schetst Apeldoorn haar sociale ambities voor de langere termijn. De titel 'Betrokken en actief' geeft aan hoe de Apeldoorner idealiter meedoet in de samenleving)¹. Al in eerdere adviezen hebben wij gewezen op de mogelijke negatieve effecten van cumulatie van eigen bijdragen in combinatie met bezuinigingen en het schrappen van voorzieningen. In de behandeling van de genoemde programma's zullen we hier nader op ingaan.
2. Over de bezuinigingen op maatregelen die, ofwel rechtstreeks op preventie zijn gericht of indirect schade aan preventie toebrengen, vooral op het gebied van jeugdbeleid, maakt de adviesraad zich zorgen. De adviesraad vraagt zich af of met deze maatregelen geen risico's worden genomen die op de lange termijn mogelijk tot een veelvoud aan kosten leiden ten opzichte van de besparingen op korte termijn. De rijksoverheid legt het accent op preventief

¹ Kadernota Wmo, gemeente Apeldoorn, d.d. 23 november 2006

collectief beleid in plaats van een curatief individueel stelsel, gemeenten krijgen een financiële prikkel om de beweging van individueel naar collectief en van curatief naar preventief te maken. De door het college voorgestelde bezuinigingen op preventie passen niet in deze lijn.

3. Als laatste is de adviesraad van mening dat alvorens een bezuiniging wordt doorgevoerd ten laste van de cliënt, het proces rond het geheel van de voorzieningen zo efficiënt mogelijk ingericht moet zijn. In het advies op de 'Uitwerking 9 maatregelen' heeft de adviesraad reeds aangegeven dat naar haar mening in het proces van indicatiestelling, administratie, verantwoording en facturatie nog de nodige winst te behalen is. Als reactie is gesteld dat er maatregelen genomen zijn en dat optimalisatie wordt nagestreefd. Signalen uit het veld leveren bij de adviesraad echter het beeld op dat die maatregelen (nog) niet tot de optimaal haalbare efficiëntie geleid hebben.

Specifiek

Programma 7: Onderwijs, opvoeden en opgroeien.

Het college stelt voor een eigen bijdrage in te voeren voor het leerlingenvervoer naar het speciaal onderwijs voor ouders met een inkomen boven €23.400,-. Door deze inkomensgrens te hanteren stelt u, dat inwoners die afhankelijk zijn van een (bijstands)uitkering of een minimaal inkomen worden ontzien. De adviesraad waardeert het hanteren van een inkomensdrempel. Echter bij stapeling van eigen bijdragen en maatregelen voortvloeiend uit andere bezuinigingen lopen mensen met een inkomen op het niveau van de drempel of net daarboven nog steeds het risico onder het bestaansminimum te belanden.

Advies

Voorkom dat diverse eigen bijdragen en bezuinigingsmaatregelen zich zodanig opstapelen dat klanten (mogelijk) onder het bestaansminimum belanden door hierop als gemeente regie te voeren.

Tevens stelt u in dit programma voor op begeleidingskosten (voor het bijzonder onderwijs) te bezuinigen door oudere broers en zussen (ouder dan 9 jaar) in te zetten voor de begeleiding van hun jongere (dan 9 jaar) broertjes en zusjes. De adviesraad heeft bedenkingen bij het gegeven dat een kind van 9 jaar kennelijk in staat wordt geacht om de verantwoordelijkheid te kunnen dragen voor het begeleiden van jongere broertjes en zusjes. Let wel, meervoud wordt niet uitgesloten. Weliswaar is hiervoor in de verordening een mogelijkheid geopend, de adviesraad vraagt zich af of het hanteren van deze leeftijdsgrens verantwoord is.

Advies

Hanteer bij deze maatregel een (hogere) leeftijdsgrens, vraag hiervoor advies aan een ter zake deskundige, bijvoorbeeld een (ortho)pedagoog verbonden aan een scholengroep of begeleidingsdienst.

In de voorjaarsnota wordt ten aanzien van preventief jeugdbeleid voorgesteld om €600.000,- tot €1.000.000,- te bezuinigen. In het algemene deel van dit advies hebben wij al aangegeven welke risico's de adviesraad ziet in het bezuinigen op preventie, met name als die gericht is op jeugd. De adviesraad onderschrijft de opvatting van de gemeente om maatschappelijke organisaties als zodanig niet te subsidiëren en subsidies taakgericht in te zetten waarbij samenwerking, ontschotting en wijkgericht werken de sleutelwoorden zijn. Omdat preventie nagenoeg zeker hogere uitgaven in een later curatief traject kan voorkomen, waarschuwt de adviesraad er echter voor om onder de druk van het thans moeten bezuinigen niet het kind met het badwater weg te gooien. Ontschotten, samenwerken en verbinden is het uitgangspunt, maar met behoud van de operationele capaciteit.

Advies

De adviesraad adviseert de gemeente om in het kader van de ontwikkeling van het CJG -en wijkgericht werken, de regie te nemen. In haar doelstelling met betrekking tot preventief jeugdbeleid zou samenwerking, ontschotting en verbinding zodanig gestimuleerd moeten worden dat organisaties in een keten gaan functioneren. Hierin verdient het preventieve aspect van de schoolbegeleidingsdienst uit programma 7 ook de nodige aandacht.

Programma 9: Volksgezondheid en zorg

De adviesraad stelt met genoeg vast dat de raad wordt voorgesteld af te zien van bezuinigingen op de opvang van zwerfjongeren en niet te willen bezuinigen op het maatschappelijk werk binnen het Regionaal Kompas. Echter, ook in dit programma wordt aangegeven dat hoewel preventie een hoge prioriteit heeft, het taakdeel jeugd en preventie aanzienlijk kan worden versoberd. Het belang, dat de adviesraad aan preventie hecht moge inmiddels duidelijk zijn. De bezuiniging van 400,000 ,- euro wordt voor meer dan een derde gerealiseerd door het wegbezuinigen van kleine cliënteninitiatieven. Deze worden volledig uitgevoerd door en voor ex-clianten en cliënten of zijn initiatieven van organisaties met een bijzondere levensovertuiging of methodiek. Met deze activiteiten wordt een bijdrage geleverd aan de ketenbenadering van een grote groep cliënten. De activiteiten zijn laagdrempelig, hebben een zeer lage overhead en zorgen voor toeleiding naar de formele zorg.

Ze passen volledig in de versterking van de Civil Society; er is sprake van een grote mate van maatschappelijk initiatief en de inzet van vrijwilligers, de basisingrediënten van de nota "Iedereen doet mee". Ook in het nog een jaar doorlopende Regionaal Kompas legt de gemeente zichzelf de taak op om de inzet van ervaringsdeskundigen te versterken o.a. door het stimuleren en faciliteren van cliënteninitiatieven.

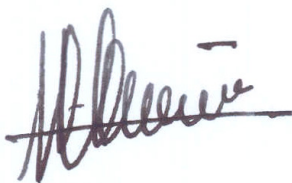
Voor wat betreft het wegbezuinigen van de maaltijdvoorziening en alarmering verwijzen wij naar wat reeds eerder is gezegd met betrekking tot de effecten van cumulatie van eigen bijdragen in combinatie met bezuinigingen. Het geldt overigens ook voor de ouderen met een minimum inkomen. De bezuiniging op de ouderenadviseurs, hoe gering ook, past niet in de nieuw in te voeren nota "Iedereen doet mee" en de implementatie van de Kanteling.

Advies

Ook met betrekking tot de bezuinigingen in het domein volksgezondheid en zorg, adviseert de adviesraad de gemeente om de regie te nemen om met betrekking tot de in dit domein opererende organisaties versnippering en doublures te voorkomen, de ketenaanpak te versterken en vooral voor stedelijk opererende organisaties in te steken op wijk- en buurtgericht werken. Betrek hierbij nadrukkelijk de rol van cliëntinitiatieven die vaak een krachtiger werking heeft dan die van geïnstitutionaliseerde organisaties.

Wij zijn graag bereid, indien gewenst, ons advies mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

M. Venema
Vice-voorzitter adviesraad Wmo gemeente Apeldoorn